

PUTTING THE CHOIR INTO TEACHING ARTISTIC TALENT PROGRAM FOR TUYEN QUANG SCHOOL EXCELLENCE

Ha Thi Thuy Linh^{1,*}

¹ Tan Trao University, Vietnam

* Email address: linhha.cdtq@gmail.com

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2021/497>

Article info

Received:
13/12/2020
Accepted:
22/02/2021

Keywords:

Choir; Children's Choir;
Teach choir singing;
Artistic talent

Abstract

In the period of promoting cultural exchange with international friends, the Vietnamese Children's Choir has had certain achievements and is gradually looking for steps with its own characteristics. In order for this highly scholarly art to spread widely to a large number of Vietnamese Children, it is necessary to introduce choirs to students in schools. We are bringing the choir into teaching artistic talent for primary school students and junior school of Tuyen Quang school for excellence, Tuyen Quang province. We hope to create excitement for students in each class, help them access true art, contribute to improving the quality of music teaching, and develop musical talents for students. Selecting new talents for in-depth training and opportunities to take part in the domestic, and international music competitions.

ĐƯA MÔN HỢP XƯỚNG VÀO CHƯƠNG TRÌNH DẠY NĂNG KHIẾU NGHỆ THUẬT CHO HỌC SINH TIỂU HỌC VÀ THCS TRƯỜNG PHỔ THÔNG TUYÊN QUANG

Hà Thị Thúy Linh^{1,*}

¹Trường Đại học Tân Trào, Việt Nam

*Địa chỉ email: linhha.cdtq@gmail.com

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2021/497>

Thông tin tác giả

Ngày nhận bài:

13/12/2020

Ngày duyệt đăng:

22/02/2021

Từ khóa:

Hợp xướng; Hợp xướng thiếu nhi; Dạy hát hợp xướng; Năng khiếu nghệ thuật

Tóm tắt:

Trong giai đoạn thúc đẩy sự giao lưu văn hóa với bạn bè quốc tế, hợp xướng Thiếu nhi Việt Nam đã có những thành quả nhất định và đang dần dần tìm những bước đi với những nét đặc sắc riêng. Để môn nghệ thuật có tính bác học cao này lan tỏa rộng rãi đến đông đảo đối tượng Thiếu nhi Việt Nam, việc đưa hợp xướng vào giảng dạy cho học sinh tại các trường phổ thông là cần thiết. Chúng tôi đang tiến hành đưa môn hợp xướng vào giảng dạy trong các tiết học năng khiếu nghệ thuật cho học sinh Tiểu học và THCS trường Phổ thông Tuyên Quang tỉnh Tuyên Quang. Chúng tôi hy vọng sẽ tạo hứng thú cho học sinh trong mỗi tiết học, giúp các con tiếp cận nghệ thuật chân chính, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Âm nhạc, đồng thời phát triển năng khiếu âm nhạc cho học sinh, chọn ra những tài năng mới để đào tạo chuyên sâu và tạo cơ hội tham gia các kỳ thi âm nhạc trong nước và quốc tế.

1. Mở đầu

Để nâng cao chất lượng dạy học môn Âm nhạc và phát triển năng khiếu âm nhạc cho học sinh ở các trường phổ thông, việc đưa môn Hợp xướng vào giảng dạy là một trong những biện pháp khả quan. Môn học này nhằm kích lệ và phát triển năng khiếu ca hát cho học sinh, giúp các em phát triển năng lực thẩm mỹ để phát triển toàn diện về nhân cách, hài hòa về thể chất và tinh thần; phát huy tinh thần hợp lực, tính chính xác trong học tập và các hoạt động tập thể đồng thời nâng cao năng lực cảm thụ, hiểu biết, sáng tạo trong âm nhạc. Tham gia các tiết học Hợp xướng, học sinh có thể nhận thấy sự khác biệt rõ rệt với những tiết học âm nhạc cơ bản trong sách giáo khoa. Môn học này hỗ trợ các em nâng cao kỹ năng điều khiển âm thanh, hát bè, đòi hỏi học sinh phải hát đúng ca độ, trường độ, qua đó thể hiện tốt sắc thái tình cảm của tác phẩm.

Bên cạnh mục tiêu nuôi dưỡng cảm xúc và tình yêu âm nhạc; phát triển các kỹ năng âm nhạc cơ bản dựa trên nền tảng kiến thức và kỹ năng âm nhạc phổ thông; nâng cao năng lực tự chủ và tự học, việc đưa Hợp xướng vào chương trình giảng dạy năng khiếu giúp học sinh rèn luyện được tính kỷ luật cao khi làm việc nhóm. Đồng thời góp phần giáo dục để các em học sinh biết rung động, trân trọng trước cái đẹp trong âm nhạc và cuộc sống.

2. Giới thiệu khái quát về Trường Phổ thông Tuyên Quang

Trường Phổ thông Tuyên Quang - Tuyên Quang School for Excellence (TSE), thành lập ngày 16 tháng 2 năm 2019, là trường phổ thông công lập, hoạt động tự chủ và đào tạo chất lượng cao. TSE có 3 cấp học là Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông.

2.1. Về chương trình giáo dục

Sự khác biệt và là điểm mạnh đầu tiên của TSE chính là chương trình giáo dục. Nếu như các trường phổ thông khác chỉ chú trọng dạy kiến thức và các môn học cơ bản, thì chương trình giáo dục của TSE là tối ưu hóa chương trình và sách giáo khoa của Bộ GD&ĐT, đồng thời triển khai chương trình giáo dục mở rộng và nâng cao. Cụ thể:

- Chương trình Ngoại ngữ được nhà trường đặc biệt chú trọng. Mục tiêu tạo môi trường Tiếng Anh giao tiếp chuyên nghiệp, với sự tham gia giảng dạy của giáo viên bản ngữ đạt chuẩn và giáo viên Việt Nam. Ngoài ra, TSE có chương trình Tiếng Trung do học sinh tự chọn.

- Học sinh được lựa chọn môn học thể thao như cầu lông, bóng đá, võ thuật cơ bản, khiêu vũ thể thao cơ bản, bơi lội; các năng khiếu thuộc bộ môn nghệ thuật như môn Đàn phím điện tử, đàn piano, hát, múa, vẽ.

- Để học sinh phát triển toàn diện, TSE xây dựng chương trình hoạt động ngoài giờ lên lớp và kỹ năng sống linh hoạt, sáng tạo và phù hợp với từng độ tuổi. Các chương trình tìm hiểu truyền thống như tham quan các di tích lịch sử, bảo tàng, danh lam thắng cảnh; khám phá và cảm thụ nghệ thuật: Hội họa, Âm nhạc, Kịch...; rèn luyện kỹ năng, trải nghiệm: hội trại, hội vui học tập, khám phá các trung tâm khoa học, hướng nghiệp; trải nghiệm các tình huống, thực hành kỹ năng sống...

- Ngoài ra, TSE có chương trình bổ trợ môn học văn hóa cho các môn: Toán, Tiếng Việt, Ngữ Văn, Tin học; Liên môn Khoa học Tự nhiên, Liên môn Khoa học Xã hội.

2.2. Đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên giảng dạy và chuyên gia, cố vấn chuyên môn cao cấp

- Đội ngũ cán bộ quản lý

Bao gồm: PGS.TS. Nguyễn Bá Đức, Hiệu trưởng; Nhà giáo Trần Thị Nguyên, Phó Hiệu trưởng; TS. Lê Thiệu Tráng, Phó Hiệu trưởng, là những Thầy, Cô giáo có nhiều kinh nghiệm giảng dạy và nhiều năm làm cán bộ quản lý các cấp ở trường phổ thông.

- Đội ngũ giáo viên giảng dạy

Đội ngũ giáo viên của nhà trường được tuyển chọn kỹ lưỡng từ các giảng viên giỏi của Trường Đại học Tân Trào, đảm bảo 100% có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ; có năng lực, chuyên môn cao và đã từng giảng dạy ở trường phổ thông.

- Các chuyên gia, cố vấn chuyên môn cao cấp

Bao gồm chủ biên của Chương trình giáo dục phổ thông mới; các chuyên gia có nhiều kinh nghiệm của Bộ GD&ĐT, trường ĐHSP Hà Nội. Đặc biệt, trong đội ngũ chuyên gia, cố vấn chuyên môn cao cấp của TSE còn có sự góp mặt của GS.TS Nguyễn Minh Thuyết là Tổng chủ biên của Chương trình giáo dục phổ thông mới

- Đội ngũ tư vấn tâm lý theo tiêu chuẩn giáo dục hiện đại

Các giáo viên, chuyên gia Tâm lý – Giáo dục hỗ trợ học sinh về mọi mặt khi gặp những vướng mắc hay khó khăn trong học đường; Nhà trường cung cấp cho phụ huynh một bộ hồ sơ tâm lý học đường chi tiết tới từng giai đoạn phát triển của học sinh; Đội ngũ cố vấn tâm lý đồng thời tư vấn cho từng phụ huynh và giáo viên trong những trường hợp cần thiết

2.3. Cơ sở vật chất và dịch vụ

Nhà trường hiện đã và đang đầu tư cơ sở vật chất và dịch vụ hiện đại, đáp ứng tiêu chuẩn của một trường chất lượng cao. Lớp học, phòng thực hành đảm bảo đủ diện tích, ánh sáng, thiết bị dạy học và bàn ghế theo tiêu chuẩn cấp học.

Nhà trường có dịch vụ bán trú và nội trú dành cho cả 3 cấp học, có dịch vụ xe đưa đón cho tất cả học sinh có nhu cầu. Học sinh ở các huyện có từ 10 học sinh trở lên, Nhà trường bố trí xe đưa đón đầu tuần và cuối tuần.

3. Giới thiệu về nghệ thuật hợp xướng

3.1. Hợp xướng – một hình thức âm nhạc nhiều bè

Hợp xướng là một loại hình nghệ thuật được trình diễn bằng giọng hát (thanh nhạc) gồm nhiều bè, nhiều giọng. Hợp xướng là đỉnh cao của nghệ thuật hát bè, trong đó mỗi bè do một loại giọng trình diễn, có thể hát hai bè, ba bè, hoặc bốn bè. Hợp xướng quy tụ một số lượng lớn người biểu diễn [2; Tr 95].

Người ta căn cứ vào các loại giọng hát của con người, từ giọng thiếu nhi đến giọng người lớn, giọng nam, giọng nữ mà hình thành các hình thức hát hợp xướng như:

- Hợp xướng thiếu nhi.
- Hợp xướng nữ.
- Hợp xướng nam.
- Hợp xướng acappella (hợp xướng không đàn nhạc đệm).
- Hợp xướng hỗn thanh (Hợp xướng nam và nữ).

3.2. Các hình thức hợp xướng

3.2.1. Hợp xướng thiếu nhi

Đặc điểm của giọng hát trẻ em ở lứa tuổi chưa vỡ giọng chỉ có hai loại giọng: cao và thấp, cả hai loại giọng này đều mang màu sắc của giọng nữ: giọng cao của trẻ em giống giọng nữ cao (soprano); giọng trầm trẻ em giống giọng nữ trầm (alto).

Với giọng cao trẻ em không có quãng chuyển rõ ràng như người lớn. Khi hát cũng sử dụng khoảng vang như đối với giọng nữ, song chỉ là giọng pha (mixte) chứ chưa phải là kiểu cộng minh, để giữ tính chất trong sáng, tự nhiên của tuổi thơ.

Tổ chức dàn hợp xướng thiếu nhi có thể từ 20 em trở lên. Trong đó chia ra một nửa giọng cao và một nửa giọng trầm (có thể lấy giọng trầm nhiều hơn một chút).

3.2.2. Hợp xướng nữ

Giọng nữ cũng chia làm hai loại chính là giọng nữ cao (soprano) và giọng nữ trầm (alto).

Giọng nữ cao chia làm ba loại có màu sắc khác nhau: Soprano trữ tình (nhẹ nhàng, mềm mại), soprano kịch tính (giọng đầy, khỏe, vang), soprano hoa mỹ (giọng đặc biệt, lên được rất cao).

Trong hợp xướng nữ, bè cao thường được chia làm hai bè gọi là soprano I và soprano II;

Giọng nữ trầm chia làm ba loại: Nữ trung (Mezzo – soprano), nữ trầm (alto), nữ cực trầm (Contralto)

3.2.3. Hợp xướng giọng nam

Giọng nam gồm có: nam cao (terno), nam trung (Baryton), nam trầm (basse) và nam cực trầm (octavist)

Giọng terno có thể chia làm 4 loại giọng: terno trữ tình, terno kịch tính, terno hài hước, terno altino (là loại giọng có âm khu thấp, nghe rất yếu, khẽ, khi hát âm khu cao có màu sắc như giọng nữ).

Trong hợp xướng bè terno thường được chia làm 2 bè: terno I và terno II. Giọng terno là giọng có nhiều khả năng diễn đạt, có thể hát được giọng khỏe khoắn vui tươi, khi lại nhẹ nhàng thoải mái, lúc ghìm giọng thì trầm ấm, xa xăm.

Giọng nam trung (Baryton) là giọng mang tính chất pha giữ giọng nam kịch tính và giọng nam trầm.

Giọng nam trầm (basse) đảm nhiệm chức trách bè nền, bè hòa thanh cho toàn bộ các bè. Giọng nam trầm có đặc điểm chuyển động ít, khó hát nhanh do dây thanh đới to và khỏe, tính chất trầm hùng, đầy

sức diễn tả. Bè trầm này phải hát thật chuẩn để giữ cao độ chính xác cho cả hợp xướng.

3.2.4. Hợp xướng acappella (hợp xướng không dàn nhạc đệm)

Hợp xướng acappella là hợp xướng chỉ có người hát đứng trên bục, ngoài ra không có một thứ nhạc cụ hoặc dàn nhạc nào cùng diễn.

Thành phần của hợp xướng acappella gồm đủ 4 bè: Nữ cao (soprano), nữ trầm (alto), nam cao (terno), và nam trầm (basse).

Vì không có nhạc cụ hay dàn nhạc nào làm nhiệm vụ dẫn nhạc hoặc đệm, nên trước khi hát hợp xướng phải lấy được âm chuẩn cho từng bè hoặc nghe một hợp âm chủ của tác phẩm làm chuẩn.

Khi nghe một dàn hợp xướng acappella mẫu mực người ta cảm thấy như trong đó có cả dàn nhạc đệm cùng hòa tấu.

Hợp xướng acappella là hình thức hợp xướng khó, dàn hợp xướng phải được rèn luyện để có một trình độ cao thì mới thể hiện tốt được

3.2.5. Hợp xướng hỗn thanh (Hợp xướng nam và nữ)

Hợp xướng hỗn thanh cũng gồm đủ 4 bè như hợp xướng acappella: Nữ cao (soprano), nữ trầm (alto), nam cao (terno), và nam trầm (basse), có dàn nhạc đệm hoặc một nhạc cụ đệm (piano).

Trong hợp xướng có dàn nhạc đệm thì dàn nhạc đóng vai trò đạo đầu, đệm và nổi.

Trong hợp xướng có dàn nhạc đệm thì người hát có nhân hơn nhưng người chỉ huy lại vất vả hơn. Người chỉ huy phải quan tâm thêm một phần nữa đó là dàn nhạc, do đó phải có kiến thức về tính năng nhạc cụ, phải biết điều chỉnh âm lượng của dàn hợp xướng và dàn nhạc để âm thanh có sự hài hòa, cân đối, không lẫn át nhau.

3.3. Cách sắp xếp dàn hợp xướng

Cách sắp xếp thông thường nhất cho một dàn hợp xướng cũng như dàn nhạc theo truyền thống là: Bố trí cho các giọng cao, cũng như các nhạc cụ có âm sắc cao ở bên phía tay trái của người chỉ huy; còn các giọng trầm ở bên phía tay phải của người chỉ huy.

Bục đứng được bố trí từ thấp lên cao để người đứng ở vị trí sau không bị vướng đầu người trước, làm ảnh hưởng âm thanh phát ra và gây khó khăn cho việc theo dõi của hợp xướng viên đối với người chỉ huy.

Hợp xướng có dàn nhạc đệm hoặc có người lĩnh xướng thì bố trí dàn nhạc và người lĩnh xướng ở phía trước dàn hợp xướng

4. Hoạt động dạy học hát hợp xướng cho học sinh

4.1. Giới thiệu các lớp Năng khiếu nghệ thuật của trường Phổ thông Tuyên Quang

Học sinh trường Phổ thông Tuyên Quang (TSE) được học năng khiếu nghệ thuật 3 tiết/ 1 tuần, các em học sinh được đăng ký học môn học năng khiếu phù hợp với khả năng và sở thích của mình ngay từ đầu năm học mới, các môn học năng khiếu nghệ thuật gồm có các lớp: Năng khiếu hát, Năng khiếu Đàn, Năng khiếu múa, Năng khiếu vẽ. Sau mỗi học kỳ hoặc sau mỗi năm học, học sinh được đăng ký chuyển môn học năng khiếu hoặc có những bạn được giáo viên tư vấn chuyển sang môn học năng khiếu khác phù hợp với khả năng của bản thân hơn.

Năm học 2020-2021, trường Phổ thông Tuyên Quang có 3 lớp Năng khiếu hát với số học sinh ổn định: lớp Năng khiếu hát khối Tiểu học có 20 học sinh; lớp Năng khiếu hát khối THCS có 15 học sinh và lớp Năng khiếu hát khối THPT có 10 học sinh. Mỗi tuần, các lớp này học 3 tiết vào giờ học bổ trợ buổi chiều, không ảnh hưởng đến giờ học và chương trình học chính khóa.

Trong các giờ học năng khiếu hát, học sinh được học hát đơn ca, song ca, tam ca, tốp ca và hát hợp xướng. Những bài hát được giáo viên tập luyện thành các tiết mục văn nghệ biểu diễn trên sân khấu, học sinh có thể biểu diễn những tiết mục đó trong các chương trình văn nghệ của nhà trường, đi giao lưu hoặc tham gia các hội diễn văn nghệ.

Về đội ngũ giáo viên giảng dạy: giáo viên giảng dạy năng khiếu nghệ thuật tại TSE có 3 người, trong đó 2 người trình độ Cử nhân Sư phạm Âm nhạc, là giáo viên âm nhạc của trường TSE, 1 người trình độ Thạc sĩ lý luận và phương pháp dạy học âm nhạc, là giảng viên Bộ môn Nghệ thuật của trường Đại học Tân Trào được lãnh đạo trường Đại học Tân Trào cử sang dạy kiêm nhiệm tại TSE. Mỗi

Mẫu 1:

giáo viên được phân công dạy một lớp năng khiếu, giáo viên lựa chọn những bài hát phù hợp với khả năng giọng hát và lứa tuổi các em để giảng dạy.

4.2. Các hoạt động dạy học xướng cho học sinh

Hiện tại, môn hợp xướng mới chỉ áp dụng dạy cho học sinh khối Tiểu học và khối THCS, chưa áp dụng với khối THPT vì lớp năng khiếu hát khối THPT có số lượng ít, chưa đảm bảo để học hát hợp xướng.

Chúng tôi xây dựng chương trình dạy học hát hợp xướng phù hợp với lứa tuổi, xây dựng hệ thống tác phẩm theo cấp độ từ dễ đến khó. Các giờ học năng khiếu hát thường học tại lớp học, có loa, Ti vi, băng đĩa, đàn phím điện tử phục vụ dạy học. Khi luyện tập đã hoàn chỉnh bài hát, học sinh được thực hành tập hát hợp xướng trên sân khấu tại Hội trường lớn của nhà trường, có đầy đủ thiết bị âm thanh, ánh sáng. Các tiết mục hát hợp xướng thường xuyên được biểu diễn trong các chương trình văn nghệ chào mừng các ngày lễ trong năm học hoặc các hoạt động ngoại khóa của trường.

4.2.1. Rèn luyện hơi thở

Trước tiên cần phải rèn luyện kỹ năng lấy hơi thở, cần lấy hơi nhanh bằng mũi và bằng mồm, nhưng phải nhẹ nhàng để không phát ra âm thanh, tránh làm ảnh hưởng đến chất lượng của tác phẩm. Luồng hơi sẽ khó đi sâu vào phổi nếu lấy hơi hoàn toàn bằng mũi hoặc bằng mồm. Khi hát, học sinh nên giữ lại một ít hơi thở trước khi lấy hơi thở khác, không nên dùng hết hơi để tránh bị đuối sức, giọng hát sẽ bị yếu. Trong quá trình rèn luyện hát hợp xướng, ngoài giảng giải về kỹ thuật lấy hơi thở, giáo viên cần hướng dẫn học sinh thực hành trên các mẫu luyện thanh, quá trình rèn luyện đó sẽ giúp các em biết cách tiết kiệm hơi thở, biết cách hát âm thanh có độ vang, sáng. Ngoài ra, khi rèn luyện, các em phải có sự phối hợp với nhau nhịp nhàng, sao cho khi hát sử dụng rất ít hơi, không để bị hụt hơi khi chưa hát hết câu.

4.2.2. Luyện thanh

a) Bài luyện thanh tập hát liền tiếng (Legato)

Mẫu 2:

Nô na nô na nô
Mi mê mi mê mi

Mẫu 3:

Mi ma mi ma mi
Nô na nô na nô

b) Bài luyện thanh tập hát nhanh

Mẫu 4:

La La
Mi a Mi a

Mẫu 5:

Li-a Li-a Li-a

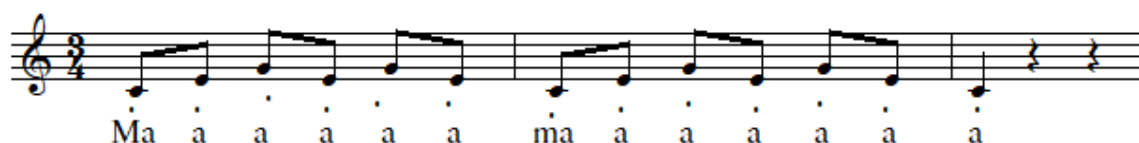
Mẫu 6:

Ma mi ma
...mi ma

c) Bài luyện thanh tập nảy tiếng (Staccato)

Mẫu 7:

Mi i i i Ma a a a a

Mẫu 8:**Mẫu 9:****4.2.3. Luyện tập một số kỹ năng hát hợp xướng****a. Hát chính xác**

Hát chính xác là một kỹ năng hát cơ bản, cần thiết trong đồng ca, hợp xướng. Hát chính xác đòi hỏi phải hát đúng giai điệu, tiết tấu âm nhạc, thể hiện rõ những sắc thái cường độ, nhịp độ quy định trong tác phẩm. Trong dàn hợp xướng có từ hai bè trở lên, nếu từng bè không hát chính xác, thì âm thanh vang lên kém hiệu quả, hòa sắc của tác phẩm sẽ bị thay đổi và có thể ý nghĩa, nội dung âm nhạc của tác phẩm cũng bị khác đi.

Khi phân bè, giáo viên phải chú ý phân bè phù hợp với khả năng giọng hát của từng học sinh, để giúp học sinh sẽ hát chính xác vì không phải cố gắng thực hiện những yêu cầu quá cao hoặc quá thấp về cao độ.

Cần bố trí tập riêng từng bè, đến khi các bè vững vàng, chính xác mới tập hát chung tất cả các bè. Có thể kiểm tra từng cá nhân để xác định rõ chỗ sai để sửa chi tiết cho chính xác.

b. Hát đồng đều, hòa giọng

Trong hát hợp xướng, hát đồng đều, hòa giọng là một kỹ năng quan trọng. Giáo viên dạy cần phải hướng dẫn để mọi thành viên trong dàn đồng ca, hợp xướng đều hát đúng, chính xác giai điệu, tiết tấu âm nhạc, ngắt, nghỉ, lấy hơi đúng chỗ quy định của tác phẩm âm nhạc theo tay người chỉ huy. Hát đồng đều còn thể hiện ở chỗ, mọi sắc thái cường độ, nhịp độ - những chỗ cần hát nhấn, hát mạnh, nhẹ, mạnh lên hay nhẹ đi, hát nhanh, hát chậm, ngân dài một âm...được tất cả mọi người cùng thực hiện như nhau và rõ nét.

Hát hòa giọng đòi hỏi cả dàn đồng ca hay hợp xướng phải có một khối âm thanh thống nhất. Muốn vậy, mỗi thành viên cần phải hát với một âm lượng vừa phải, có không chế hơi thở, không được dùng hết sức để hát quá to. Vừa hát phải vừa biết

lắng nghe âm thanh chung của tập thể để điều chỉnh sao cho giọng hát của mình hòa vào giọng hát chung với mọi người.

c. Hát rõ lời

Để hát rõ lời, cần quan tâm chú ý đến sự vận động của sáu thanh điệu với các nguyên tắc phát âm trong tiếng Việt. Trong hát đồng ca, hợp xướng, có những từ cần phải ngân dài phần nguyên âm, hoặc đóng tiếng ngay, hoặc ngân bằng âm ngậm, hay phải hát bật các từ thật gọn, chắc theo nhịp độ nhanh... đều đòi hỏi mọi thành viên phải thể hiện thật rõ. Muốn vậy, khi tập phải chú ý cách phát âm, nhả chữ cho tròn vành, rõ nét từng từ.

Thông thường, ở bè chủ đạo thì lời ca dễ dàng tương ứng với đường nét giai điệu, phù hợp với thanh điệu trong lời ca, vì vậy người hát dễ dàng thực hiện kỹ năng hát rõ lời. Nhưng ở các bè phụ họa, bè đệm thì giai điệu thường trúc trắc, không hoàn toàn phù hợp với thanh điệu lời ca. Vì vậy việc tập riêng từng bè cho chuẩn xác, sau đó mới ghép bè là cần thiết.

d. Hát theo lối hoà thanh

Là lối hát có bè, tiết tấu không thay đổi, các bè cùng vận động, cùng ngắt, cùng kết và chỉ khác nhau về nét nhạc. Bè trên cùng thường hát giai điệu chính, các bè dưới đảm nhiệm hoà thanh. Vẻ đẹp của âm nhạc chính là vẻ đẹp của hoà thanh, của sắc thái, của ngắt/kết và giá trị lời ca.

e. Hát theo lối phức điệu

Giai điệu trong âm nhạc phức điệu thường bao gồm phần chủ đề (khá ngắn gọn súc tích) và phần đối đề (thường không có kết cấu phân định rõ ràng) Ở lối phức điệu, các bè độc lập về giai điệu.

g. Hát đuổi (canon)

Khi rèn luyện hát đuổi, giáo viên cần xem xét về cấu trúc hoà thanh của giai điệu trong các tiết

nhạc nhằm tạo ra hòa thanh giữa nhóm hát trước và nhóm hát sau. Giáo viên chú ý, sự xuất hiện của nhóm hát trước là bè chính cần phải hát với âm lượng mạnh hơn so với các nhóm sau. Tuy nhiên, việc bắt vào của các nhóm sau cũng cần phải rõ ràng.

h. Hát có sắc thái, diễn cảm.

Thể hiện sắc thái cường độ, nhịp độ đúng với tính chất của tác phẩm âm nhạc là một yêu cầu quan trọng trong hát hợp xướng.

Trong hợp xướng, có thể có bè đảm nhiệm phần giai điệu chính là chủ đạo, các bè khác là phụ họa, đệm theo. Khi đó, âm lượng của bè chính phải được ưu tiên, các bè khác phải giảm bớt âm lượng để bè chính nổi lên. Nếu trong hợp xướng có phần lĩnh xướng, thì âm lượng của toàn hợp xướng khi đó phải giảm đi để làm nền cho lĩnh xướng.

Trong phần hát của hợp xướng, khi giai điệu, tiết tấu, nhịp độ đều đặn, không thay đổi thì phải thể hiện rõ tính chất nhịp nhàng. Tuy nhiên, nếu trong tác phẩm có chỗ thay đổi như nhanh dần hoặc chậm dần, mạnh lên hoặc nhẹ đi, có lúc đột ngột thay đổi... Người hát cần phải chú ý theo dõi thái độ và động tác của người chỉ huy để điều khiển hơi thở, âm thanh để thể hiện đúng những yêu cầu về sắc thái thái, tình cảm quy định trong tác phẩm.

5. Kết luận

Hiện nay, hợp xướng nói chung và hợp xướng Thiếu nhi nói riêng đóng vai trò quan trọng trong giáo dục âm nhạc. Đây là nội dung mang tính chất

tổng hợp hướng học sinh đến khả năng cảm thụ âm nhạc, ý thức tổ chức kỷ luật, tinh đồng đội và sự thể hiện một cách hài hòa cái cá nhân và tập thể. Ngoài ra việc tập luyện hợp xướng thường xuyên cũng góp phần không nhỏ vào việc phát hiện và đào tạo những nhân tài nghệ thuật cho đất nước.

REFERENCES

- [1] Dung, Đ.N. (1997), *The collective songs, chorus, choir*, Central Music College of Music, Ha noi.
- [2] Nam, N.T. (2007), *Sing episode II*, Pedagogical University publishing company
- [3] Nam, N.T. ((2007), *Sing*, Pedagogical University publishing company
- [4] Tuan, L.A. (2007), *Curriculum Synthesized music program*, Pedagogical University publishing company
- [5] Hung, L.V. (2007), *Method of practicing choir singing skills for students*, Pedagogical University publishing company
- [6] Bach, N. (2010), *The art of conducting the orchestra and choral*, young publishing company, Ho Chi Minh, City.
- [7] Cam, N.M. (2004), *Choir commander*, Ministry of Culture publishing company Ha Noi conservatory.
- [8] Vu Tu Lan, V.T., Hao, L.T. (1998), *Singing method and choreographing commander*, Education publishing company